

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності,	206 Садово-паркове господарство
Тип і назва освітньої програми	ОПП Садово-паркове господарство
Курс, семестр	Курс – 2, семестр – 1
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен
Мова викладання	Державна
ННІ, факультет кафедра	ННІ агротехнологій, селекції та екології Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Контактні дані розробника	Викладач: Шевчук Сергій Миколайович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій. Контакти: каб. 8 (навчальний корпус № 1) e-mail: serhii.shevchuk@pdau.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shevchuk-sergiy-mykolayovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою вивчення навчальної дисципліни є зміст шкільного курсу географії та освітні компоненти, які вивчалися на першому курсі «Метеорологія та мікрокліматологія», «Ґрунтознавство», «Ботаніка з основами екології рослин».
Компетентності	<i>інтегральна:</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов. <i>загальні:</i> ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 06. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. <i>фахові:</i> ФК 06. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.
Програмні результати навчання	РН13. Результативно працювати у колективі.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Студенти не лише опановують теоретичні знання про закономірності формування та функціонування ландшафтів, а й розвивають критичне мислення, уміння працювати в команді, комунікаційні здібності та навички ефективної взаємодії з колегами й замовниками. Виконання практичних завдань та проєктних робіт сприяє виробленню відповідальності, організованості, здатності до міждисциплінарної співпраці та прийняття зважених рішень.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у майбутніх фахівців цілісного уявлення про ландшафт як природно-територіальний комплекс, його структуру, класифікацію, динаміку та розвиток. Дисципліна спрямована на оволодіння знаннями щодо функціонування та антропогенної трансформації ландшафтів, зокрема садово-паркових, а також набуття навичок їх аналізу, оцінювання і дослідження. Вивчення курсу забезпечує наукову базу для практичної діяльності у сфері проєктування, збереження й оптимізації садово-паркових ландшафтів, сприяє формуванню екологічного мислення та професійної компетентності у використанні ландшафтного підходу для сталого розвитку територій.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Ландшафтознавство як наука.

Тема 2. Ландшафт та його структура.

Тема 3. Класифікація ландшафтів.

Тема 4. Функціонування, динаміка і розвиток ландшафтів.

Тема 5. Антропогенна трансформація ландшафтів.

Тема 6. Садово-паркові ландшафти.

Тема 7. Прикладні дослідження садово-паркових ландшафтів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування. Практичні методи навчання: лабораторні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами. Інтерактивні методи: мозковий штурм, дискусії і групові обговорення. Комп'ютерні методи: використання мультимедійних презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів.
Шкала та критерії
оцінювання РН

Наведені у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання
та перескладання

Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату ННІ АСЕ.

- щодо академічної
добросовісності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної добросовісності ПДАУ – <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

- щодо відвідування
занять:

Відвідування усіх видів занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача освіти та викладача відбувається згідно узгодженого наперед графіка.

- щодо зарахування
результатів
неформальної/інформаль
ної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.

- щодо оскарження
результатів оцінювання

Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату ННІ АСЕ відповідно до положення ПДАУ про організацію освітнього процесу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Ландшафтознавство : навч. посіб. для студентів / Матковська С. І. та ін.; Поліс. нац. ун-т. Херсон : Олді-Плюс, 2021. 143 с.
2. Ляшенко Г. В., Данілова Н. В. Ландшафтознавство : конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2023. 143 с.
3. Прикладне ландшафтознавство: підручник / В. М. Петлін, О. В. Міщенко. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 328 с.
4. П'яткова А. В., Роскос Н. О. Ландшафтознавство: прикладні аспекти. Навчально-методичний посібник. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 122 с.
5. Яворський Б. І., Карабінюк М. М. Ландшафтознавство. Практичний курс : навч.-метод. посіб. Ужгород : Говерла, 2023. 102 с.

Додаткова література

1. Воловик В. М. Ландшафтознавство : курс лекцій. Вінниця : Твори, 2018. 254 с.
2. Гродзинський М. Д., Савицька О. В. Ландшафтознавство: навчальний посібник. Київ: Київс. ун-тет, 2008. 319 с.
3. Гуцуляк В. М. Ландшафтознавство: Теорія практика : навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2008. 168 с.
4. Кравцова І. В. Просторово-часовий аналіз формування та функціонування садово-паркових ландшафтів Правобережного лісостепу України : автореф. дис. канд. геогр. наук : 11.00.11. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2010. 19 с.
5. Кравцова І., Лаврик О. Просторово-часовий аналіз формування структури сучасних садово-паркових ландшафтів Правобережної України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія, вип. 4 (73). Київ. 2018. С. 39–44.
6. Лавренчук І. Садово-паркові комплекси України: особливості формування, становлення й розвитку (1917–1991 рр.). Наука і суспільство. Київ, 2012. № 5/6. С. 22–32.
7. Мащенко О. М. Основи ландшафтознавства. Навчальний посібник. Полтава: ПДПУ, 2010. 86 с.
8. Петлін В. М. Конструктивне ландшафтознавство. Львів: ВЦЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 357 с.
9. Шевчук С. М., Глухота В. О. Геопросторовий аналіз урболандшафтів міста Полтави. Економічна та соціальна географія. Київ, 2023. Вип. 89. С. 21–30.
10. Шевчук С. М., Прокопенко Н. І., Рожі Т. А. Аналіз використання геодезичних даних при плануванні та моніторингу агроландшафтів: оптимізація землекористування та охорони природи. Просторовий розвиток: Науковий збірник / Головн. ред. О. Шкуратов. К., КНУБА, 2024. Вип. 7. С. 445–458.
11. Шевчук С. М. Картографічне моделювання агроландшафтів для потреб землеустрою. Агроландшафти: інноваційні підходи у землеустрої та плануванні територій. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 15 травня 2024 р.). Полтава, 2024. С. 123–126.
12. Шевчук С. М., Глухота В. О. Просторово-часові трансформації урболандшафтів міста Полтава. Scientific Progress & Innovations, 2024. 27(4), 91–97.
13. Шевчук С. М. Геоінформаційне моделювання змін агроландшафтів Лівобережного Лісостепу України в умовах кліматичних змін для забезпечення продовольчої безпеки: обґрунтування програми дослідження. Агроландшафти: інноваційні підходи у землеустрої та садово-парковому господарстві: збірник статей II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 17 квітня 2025 р.). Полтава, 2025. С. 11–15.
14. Shevchuk S., Chuvpylo V., Gapon S., Nahorna S., Kuryshko R. The use of GIS for ecological and landscape land management of human settlements. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. № 14. 2024. Issue 1, Special XXXIX. P. 200–203.
15. Shevchuk, S., Prokopenko, N., Vynnyk, A., Mukhin, O., & Sitko, D. How can GIS integration improve land management for sustainable development in territorial communities. Journal of Theoretical and Applied Information Technology. 2025. 103(15), 5819–5832.

Інформаційні ресурси

1. Національний атлас України – www.ignea.org.ua
2. Український географічний журнал – <https://agiscu.igu.org.ua/>
3. Природа України. Географічні карти України – <https://geomap.land.kiev.ua>
4. Ландшафт онлайн (Landscape Online) – <https://www.landscape-online.org>
5. ГІС-Лабораторія (GIS-Lab.info) – <https://gis-lab.info>

6. АйНатураліст (iNaturalist) – <https://www.inaturalist.org>
7. Бібліотека спадщини біорізноманіття – <https://www.biodiversitylibrary.org>
8. Довідник інвазійних видів – <https://www.cabi.org/isc>
9. Фонд культурного ландшафту – <https://www.tclf.org>
10. Landscape For Life – <https://landscapeforlife.colostate.edu>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, протокол від «01» вересня 2025 р. № 1.

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Усний екзамен	Разом
Тема 1. Вступ. Ландшафтознавство як наука.	-	5	5		100
Тема 2. Ландшафт та його структура.	5	5			
Тема 3. Класифікація ландшафтів.	5	5			
Тема 4. Функціонування, динаміка і розвиток ландшафтів.	5	5			
Тема 5. Антропогенна трансформація ландшафтів.	5	5	5		
Тема 6. Садово-паркові ландшафти.	5	5			
Тема 7. Прикладні дослідження садово-паркових ландшафтів.	10	5			
Усний екзамен				20	
Разом	35	35	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	здобувач вищої освіти був відсутній на практичній роботі чи не надав результатів її виконання
1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
2	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
3	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм

4	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
5	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	здобувач вищої освіти не надав результатів виконання завдань самостійної роботи
1	відсутність результатів самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
2	виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
3	виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
4	виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
5	виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, звіт не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
3	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
2	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)
1	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 15% потрібної інформації)
0	Здобувач освіти відсутній на контрольній роботі

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	2	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність

		викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 2	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	2	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 3	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхнєве засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5-6	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7-8	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	9-10	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Всього (максимальна)		20